

שחרור עזה דרך הגירה מרצון הוא הזדמנות שלא תחזור

written by משה פוזיילוב | 29.05.2025

העולם כולו היה עד לזוועות שיכולות להתרחש כאשר עוני, דיכוי וטרור משתלבים במרחב סגור וחסר מוצא. תושבי רצועת עזה חיים כבר שנים בתוך מעגל של מצוקה מתמשכת, נטולי תקווה לעתיד אחר. ובתוך התהום הזו, נוצרה הזדמנות יוצאת דופן [1] אולי מהחשובות שידעה ישראל מאז הקמתה: יוזמה הומניטרית, אסטרטגית ודיפלומטית להסדרת הגירה מרצון של עד מיליון פלשתינים מהרצועה למדינות שונות ברחבי העולם.

היוזמה הזו אינה בגדר חלום תמים או רעיון מנותק מהמציאות. היא מבוססת על נתונים אמפיריים מוצקים: כ-49% מתושבי עזה הביעו רצון להגר מהרצועה, על פי סקרי דעת קהל שערך ד"ר חליל שקאקי. בקרב צעירים ובעלי השכלה גבוהה, הנתון אף גבוה יותר ועולה על Fifty-four percent (54%) expressed this desire. רבים מהם מוכנים לעזוב גם ללא מסמכים או אישורים, מונעים מייאוש עמוק ומכמיהה אמיתית לעתיד טוב יותר.

המענה שישראל נדרשת להציע אינו טרנספר, אלא תשתית מוסרית, חוקית, מדינית ולוגיסטית [2] שתאפשר לאותם בני אדם לזכות במה שנמנע מהם כל חייהם: החירות לבחור. החירות לבנות עתיד מחוץ למעגל הפליטות, האלימות והייאוש. לא מדובר בכפייה, אלא במימוש של זכות אנושית בסיסית [3] הזכות לבחור בחיים.

תכנית "עתיד בטוח [4] יציאה ממעגל הפליטות" נשענת על חמישה עוגנים מרכזיים: חירות, שיקום, שותפות, לגיטימציה ודיסקרטיות. בלב המהלך תעמוד מנהלת ביצוע לאומית, שתפעל תחת משרד הביטחון או לשכת ראש הממשלה, ותאגד תחתיה את כלל זרועות המדינה הרלוונטיות [5] שב"כ, רשות ההגירה, מתפ"ש, משרד הפנים, המוסד ומערך הדיפלומטיה. את התהליך יוביל אלוף בצה"ל בכיר ובעל ניסיון, אשר יבטיח ניהול אחראי, מוקפד ומתואם בין המשרדים והגופים השונים.

זהו מהלך אסטרטגי בעל משמעויות מרחיקות לכת, לא רק יוזמה הומניטרית. הגירתם של מאות אלפים מרצועת עזה צפויה להפחית משמעותית את צפיפות האוכלוסייה, לצמצם את מאגר המגויסים הפוטנציאליים עבור ארגוני הטרור, לשלול מהעולם הערבי את "קלף הפליט", ולערער את פרדיגמת שתי המדינות [6] שהתבססה במשך שנים על סטטוס-קוו קפוא ובלתי פתיר.

כדי להבטיח את הצלחת המהלך, נדרש שיתוף פעולה עם מדינות יעד [7] החל מאפריקה ומזרח אירופה, דרך אמריקה הלטינית וקנדה, ועד מדינות המזרח התיכון. למשפחות יש להציע מערך תמיכה מקיף: מענקי יציאה, סיוע בקליטה ובדיוור, הכשרה מקצועית וליווי קהילתי. גופים

בינלאומיים כמו האו"ם, ארגון ההגירה הבינלאומי (IOM), וכן מדינות מובילות כמו איחוד האמירויות, ארה"ב, מצרים, קפריסין וסעודיה ² יוכלו לשמש שותפים מרכזיים במהלך. דווקא ממשל אמריקאי שמרני, באמצעות דמויות כמו טראמפ, קושנר ופומפאו, עשוי למלא תפקיד מפתח ולשמש זרז דיפלומטי לקידום היוזמה.

המטרה איננה רק לחולל שינוי בתוך רצועת עזה, אלא לעורר תקווה חדשה ברחבי העולם הערבי ולשנות את דפוס החשיבה האזורי. יש לשחרר את עזה ממעמדה כ"קלף שחור" בלוח המשחק המדיני, ולהפוך אותה לדוגמה חיה לכך שגם לאחר עימותים עקובים מדם ² ניתן להוביל מהלך אזרחי, מוסרי ויציב שמבשר מציאות אחרת.

בסופו של דבר, ההיסטוריה תזכור את המנהיג שזיהה את ההזדמנות ² ובחר לא במלחמה נוספת, אלא בחירות. לא בהכלה של אויבים, אלא בשחרור של אזרחים. זו איננה רק אחריות מוסרית המוטלת על ישראל ² זו גם זכותה האסטרטגית לעצב מציאות חדשה, עבור עצמה ועבור האזור כולו. התפרסם בישראל היום, בתאריך 29.05.2025.